

Essential Needs for Managing the Learning Environment of Private Schools in Chonburi

Li Zhiyu^{1*}, & Juladis Khanthap²

¹ Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

² Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: lizhiyu384@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the current conditions, desirable conditions, and needs in managing the learning environment of a private school in Chonburi Province, and (2) to explore strategies for managing the learning environment of the same school. The target population for this study consisted of administrators and teachers from a private school in Chonburi Province in the academic year 2024, totaling 70 people. The research instrument was a questionnaire (Google Form) based on a five-point Likert scale. The questionnaire on the current state of managing the learning environment had a reliability value of 0.90, while the questionnaire on the desired state of teacher participation in managing the learning environment also had a reliability value of 0.90. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI modified) technique to rank the priority of essential needs. The research findings revealed that: (1) Overall, the current conditions had an average rating at a moderate level, while the desirable conditions had an average rating at a high level. When ranking the priorities of essential needs, the overall findings indicated the following priority order for managing the learning environment: first, school facilities; second, peer social interaction; third, managing the learning environment; and fourth, teaching and learning. (2) The strategies for managing the learning environment of the private school in Chonburi Province were categorized into four aspects.

Keywords: Needs, Management, Learning Environment, Private schools

ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียน เอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

Li Zhiyu^{1*} และจุลดิศ คัญทัพ²

1 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

2 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

* Corresponding author. E-mail: lizhiyu384@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี (2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ประชากรเป้าหมายเป็นผู้บริหารและครูของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 70 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Google Form) มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 ส่วนแบบสอบถามสภาพพึงประสงค์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ลำดับที่ 1 ด้านอาคารสถานที่ ลำดับที่ 2 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ลำดับที่ 3 ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 ด้านการเรียนการสอน (2) แนวทางการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 4 ด้าน

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การบริหารจัดการ, สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้, โรงเรียนเอกชน

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี องค์กรจำเป็นต้องปรับตัวและบริหารจัดการภายในอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม การศึกษามีใช้เพียงแค่กระบวนการถ่ายทอดความรู้ แต่ยังต้องมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน สถานศึกษาจึงต้องปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเน้นให้สถานศึกษาส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมทางการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยต้องประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือการเรียนรู้ ห้องเรียนที่เป็นระเบียบ รวมถึงความสัมพันธ์ที่ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างมากขึ้น การมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการเป็นส่วนสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร และการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตามกฎบัตรของกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจในด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และการบริหารทั่วไป

ทั้งนี้ การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนและบุคลากรมีความสุขในการศึกษาและการทำงาน รวมถึงส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ และการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในระบบการศึกษาก็เป็นแนวทางที่ช่วยพัฒนาและยกระดับคุณภาพของการศึกษาในปัจจุบัน งานวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษามีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Astin, 1971) โดยสภาพแวดล้อมที่ดีช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ได้ (ภัทรพร บุญนำอุดม, 2563)

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมและส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนให้เติบโตอย่างเต็มที่ (กิ่งกนก กิณเรศ, 2565) สถานศึกษาควรคำนึงถึงแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนและปรับใช้การเรียนรู้แบบ Active Learning และ STEM Education เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มของการศึกษาในอนาคต นอกจากนี้ปัจจัยทางกายภาพของสภาพแวดล้อมแล้ว ปัจจัยทางจิตวิทยาก็มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้เช่นกัน บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีควรสร้างความรู้สึกปลอดภัยและความมั่นใจให้กับนักเรียน ครูผู้สอนควรมีบทบาทเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และพัฒนาตนเองผ่านกิจกรรมที่ทำทลายแต่ไม่สร้างความกดดันจนเกินไป การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้น

การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ควรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การนำแนวทางการเรียนรู้แบบ Personalized Learning หรือการเรียนรู้ที่ปรับให้เหมาะกับบุคคลมาใช้ จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพและความสามารถเฉพาะตัว การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เช่น การเรียนออนไลน์หรือการใช้สื่อดิจิทัลแบบอินเทอร์แอคทีฟ สามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัยและดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดีขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความต้องการในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงสุด การศึกษานี้จะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม และสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบสำหรับโรงเรียนอื่นๆ ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมในยุคปัจจุบัน การพัฒนาอย่างต่อเนื่องของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

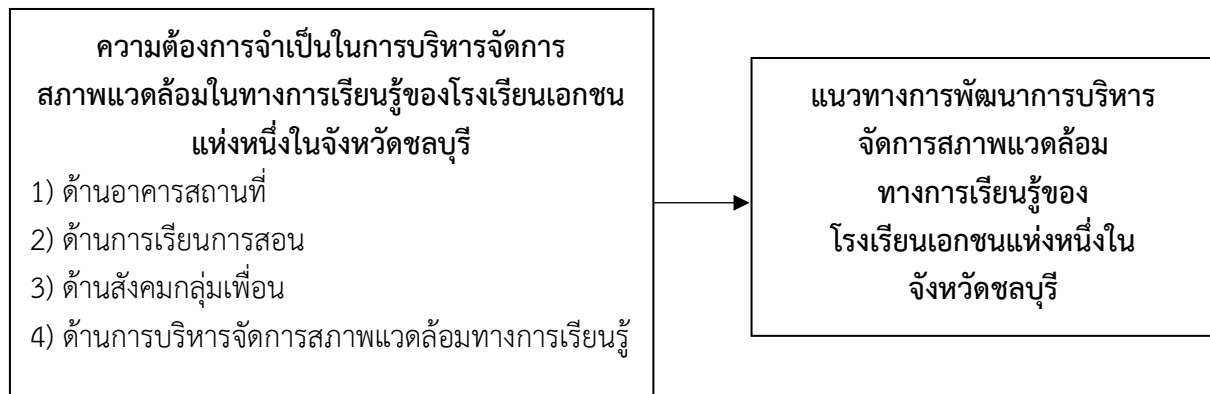
1. สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงองค์ประกอบการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีจากการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศดังนี้ แนวคิดของ Astin (1971), พระครูใบฎีกาณพล เขมโก (2562), ภัทรานิษฐ์ สงประชา (2562), ชลธิชา ร่มโพธิ์รี และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2562), อภิบาล สุวรรณโคตร และสมหญิง จันทุไทย (2563), จิราพร เครือแวงมน และธนรัตน์ ศรีผ่องงาม (2563), กฤษณ ก่อสละ (2564), กิ่งกนก กิณเรศ (2565), เนตรชนก ทองดำ (2565), จุฑามาศ วรรณปะชี และทศพร เกตุณอม (2566), ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดังกล่าวพบว่าการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีจากการศึกษา 4 ม้องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนและ 4) ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment Research) ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 70 คน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

2. สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยจะศึกษาแนวคิดหลักการ ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ

2.2 ผู้วิจัยจะกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

2.3 ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.4 ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหา สาระและขอบเขตของงานวิจัยและดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับร่าง

2.5 ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content/Validity) ของเครื่องมือโดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Congruence: IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try Out) ซึ่งงานวิจัยนี้มีค่าดัชนี ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

2.6 ผู้วิจัยจะนำเป็นแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูและผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรเป้าหมาย 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.94 และ 0.92 ตามลำดับ

2.7 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูล ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2555) นำผลการประเมินสภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ มาเรียงลำดับโดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นหรือ Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified}$ มีสูตรในการคำนวณ $PNI_{Modified} = (I-D)/D$ (สุวิมล ร่องวานิช, 2550)

3. นำค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมาวิเคราะห์สรุปจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามลำดับจากมากไปหาน้อย เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 คน เลือกมาโดยการเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 2 คน และ 2) ครูชำนาญการพิเศษจำนวน 1 คน รวม 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยะที่ 1 เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในแต่ละด้านมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัยและอภิปราย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เสนอเป็นค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}_1$) และสภาพที่พึงประสงค์ ($\bar{X}_2$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน (S.D.₁) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่พึงประสงค์ (S.D.₂) และผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน (n=70)

การบริหารจัดการ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	แปลผล	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	แปลผล	PN	ลำดับ
1.ด้านอาคารสถานที่	3.05	0.84	ปานกลาง	4.34	0.74	มาก	0.41	1
2.ด้านการเรียนการสอน	3.11	0.85	ปานกลาง	4.32	0.65	มาก	0.36	4
3.ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.06	0.84	ปานกลาง	4.26	0.91	มาก	0.39	2
4.ด้านการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	3.08	0.80	ปานกลาง	4.23	0.68	มาก	0.37	3
รวมเฉลี่ย	3.07	0.83	ปานกลาง	4.28	0.74	มาก	-	-

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยรวม 4 ด้าน สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ภาพรวม ($\bar{X} = 3.07$; S.D = 0.83) แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.11$; S.D = 0.85) รองลงมา คือด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.08$; S.D = 0.80) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 3.06$; S.D = 0.84) และด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.05$; S.D = 0.84)

1.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ภาพรวม ($\bar{X} = 4.28$; S.D = 0.74) แปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านอาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.34$; S.D = 0.74) รองลงมา คือด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.32$; S.D = 0.65) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 4.26$; S.D = 0.91) และ ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.23$; S.D = 0.68)

1.3 ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านอาคารสถานที่ มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.41$) 2) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.39$) 3) ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.37$) และ 4) ด้านการเรียนการสอน มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีสามารถสรุปได้ ดังนี้

3.1 ด้านอาคารสถานที่ ควรมีการบำรุงรักษาอาคารให้ดียู่เสมอ การปรับปรุงห้องเรียนให้สะอาด และทันสมัย การสร้างพื้นที่ออกกำลังกายที่เหมาะสม รวมถึงการพัฒนาห้องสมุดและห้องคอมพิวเตอร์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการเรียนการสอน ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การจัดฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพของครู เพื่อเพิ่มทักษะในการสอน นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมการเรียนรู้แบบโครงงานและการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานเป็นทีม รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

3.3 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ควรส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน เช่น การจัดค่ายกิจกรรม การแข่งขันกีฬา และการทำงานร่วมกันในโครงการต่างๆ นอกจากนี้ควรมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม โดยการจัดพื้นที่สำหรับการพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอบรมทักษะการสื่อสารและการแก้ปัญหาาร่วมกัน อีกทั้งยังต้องส่งเสริมความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง เพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและอบอุ่นในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

3.4 ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ควรเน้นการสร้างระบบบริหารที่โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ควรพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลและการสื่อสารที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดอบรมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและสังคมได้อย่างเหมาะสม การติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้การบริหารจัดการมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

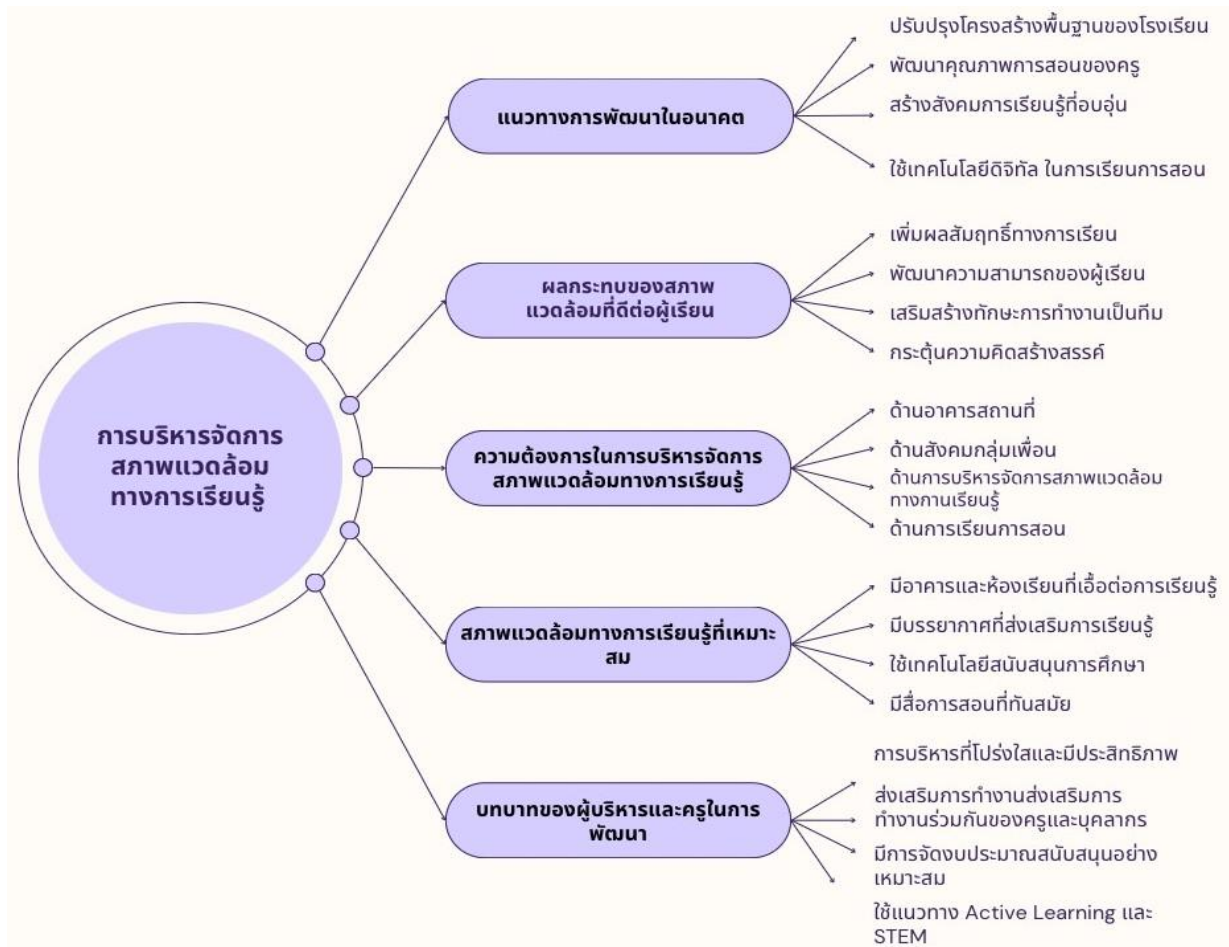
1. สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ลงมาคือการบริหารจัดการและด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สะเทือน สรรพจักร (2565) ได้ทำการศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพละงู พบว่า การบริหารสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านอาคารสถานที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และด้านการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งงานวิจัยของ ชัชกริน เจริญศรี(2560) ได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการให้บริการและงานวิจัยของ แพรไพลิน คชา(2560) ซึ่งได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนสนิม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการให้บริการผู้เรียน ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนมากกว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพราะปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของ

นักเรียนมากที่สุดคือคุณภาพของการสอน แม้ว่าโรงเรียนบางแห่งจะมีข้อจำกัดด้านอาคารสถานที่ แต่การพัฒนาเทคนิคการสอนและการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้สามารถชดเชยข้อจำกัดด้านกายภาพของโรงเรียนได้และส่งผลไปยังผู้เรียนโดยตรง

2. สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยนำมาเรียงลำดับค่าดัชนี $PNI_{modified}$ จากมากไปน้อย ได้แก่ 1)ด้านอาคารสถานที่ 2) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน 3)ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ และ 4) ด้านการเรียนการสอน เป็นลำดับสุดท้ายทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีอาคารสถานที่ที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะและศักยภาพของนักเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรณิภา สุมาน (2565) ที่ระบุว่าโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดีช่วยเพิ่มสมาธิและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้าน การเรียนการสอน การปรับปรุงเทคนิคการสอนและนำเทคโนโลยีมาใช้สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้ และงานวิจัยของ อัจฉรา วัฒนางกูร (2563) ที่ชี้ว่า การใช้วิธีสอนที่หลากหลายช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ชญานี มั่นคง (2564) ระบุว่าเพื่อนที่สนับสนุนกันจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความสนใจในการเรียนมากขึ้น ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ งานวิจัยของ Leith wood et al. (2006) พบว่า โรงเรียนที่มีระบบบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ครูสามารถพัฒนาแนวทางการสอนได้ดียิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การบริหารจัดการอาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนรู้ ในขณะเดียวกันการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้รับการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนา ส่วนการสร้างและบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางสังคมกลุ่มเพื่อนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เป็นบวก และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ควรส่งเสริมการสื่อสารและการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลวิจัย

1. พัฒนาอาคารสถานที่ให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงอาคารเรียน ห้องเรียน และพื้นที่ทำกิจกรรมให้มีความปลอดภัย ทันสมัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การติดตั้งเทคโนโลยีที่ช่วยในการเรียนการสอน การสร้างพื้นที่สำหรับกิจกรรมกลุ่ม และการออกแบบพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้แบบ Active Learning
2. พัฒนาการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนโรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตรและนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ เช่น การใช้ e-learning และระบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) รวมถึงการจัดอบรมพัฒนาครูให้สามารถใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย
3. ส่งเสริมสังคมกลุ่มเพื่อนและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน เช่น กิจกรรมกลุ่ม ค่ายพัฒนาทักษะ และกิจกรรมจิตอาสา เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน
4. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพโรงเรียนควรพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีความโปร่งใสและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลและการตัดสินใจ รวมถึงการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี
2. ควรศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550* ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2550 (อัดสำเนา) กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษณ ก่อสละ. (2564). *การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวาวี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2*. ประชุมวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยพะเยา.
- กิ่งกนก กิณเรศ. (2565). *การพัฒนารูปแบบการบริหารและการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิราพร เครือแวงมน และ ธนารัตน์ ศรีผ่องงาม. (2563). *การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24*. ปรินญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชญานิ มั่นคง. (2564). *ผลกระทบของกลุ่มเพื่อนต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชน*. *วารสารการศึกษาไทย*. <https://www.onec.go.th/th.php/book/BookGroup/26>
- ชลธิชา ร่มโพธิ์ และ วรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2562). *การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัชกร เจริญศร. (2560). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. <https://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890/6878>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พรธนิภา สุมาน. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนเอกชน*. *วารสารการศึกษาไทย*. <https://www.onec.go.th/th.php/book/BookGroup/26>
- พระครู ใบบัวกมล พล เชมโก. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักสัปปุริสธรรม 7*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- แพรวไพลิน คชา. (2560). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. <https://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890/6878>

- ภัทรพร บุญนำอุดม. (2563). ห้องเรียนในฝันของการศึกษาศตวรรษที่ 21: บทบาทสำคัญของห้องเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ในโลกสมัยใหม่. <https://www.educathai.com/knowledge/articles/123>.
- ภัทรานิษฐ์ สงประชา. (2562). สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษา. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สะเทือน สรรพจักร. (2565). การบริหารสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพละงู. สดูล: วิทยาลัยการอาชีพละงู จังหวัดสตูล.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2542). การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในวิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิบาล สุวรรณโคตร และ สมหญิง จันทร์ ไทย. (2563). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหนองบุญมาก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2. วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 7(7), 73-86.
- อัจฉรา วัฒนางกูร. (2563). การใช้กลยุทธ์การสอนที่หลากหลายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม. https://edu.buu.ac.th/vesd/vesd_journal.html
- Astin, A. W. (1971). *Achieving educational excellence*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Leithwood, K. (2006). *A review of the research: Educational leadership*. The Laboratory for Student Success at the Temple University Center for Research in Human Development and Education, University of Toronto.